

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva selvitys- ja tutkimussuunnitelma 2019

Valtioneuvoston yleisistunto 20.9.2018

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSENTEKOA TUKEVA SELVITYS- JA TUTKIMUSSUUNNITELMA 2019

Suunnitelman tavoitteet

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan selvitys- ja tutkimussuunnitelman tavoitteena on varmistaa vahva ja horisontaalinen tietopohja yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi.

Suunnitelmalla ohjataan selvitys- ja tutkimustoimintaa hallituksen valitsemille, hallituksen ja ministeriöiden toiminnan kannalta keskeisille painopistealueille.

Suunnitelmalla luodaan perusta selvitys- ja tutkimustiedon systemaattiselle ja laaja-alaiselle käytölle valtioneuvoston ja sen ministeriöiden päätöksenteossa sekä vahvistetaan hallituksen ja sen ministeriöiden päätöksenteon tietopohjaa, tietoon perustuvaa toimintapolitiikkaa ja strategista kokonaisnäkemystä. Suunnitelman teemoilla on selkeä kytkeä hallituksen päätöksenteon tietotarpeisiin ja kysymyksiin.

Selvitys- ja tutkimussuunnitelman sisältö, toimeenpano ja vastuut

Suunnitelma sisältää valtioneuvoston kanslian momentilta 23.01.22 tutkimus- ja selvitystoiminta (10,5 milj. euroa, siirtomääräraha 3 vuotta) toteutettavan tutkimus- ja selvitystoiminnan painopisteet ja teemat kustannusarvioineen sekä asiaan kuuluvat valmistelu- ja ohjausvastuut. Määrärahan käyttötarkoitus on määritelty momentin perusteluissa.

Suunnitelman sisältämät tietotarpeet on tunnistettu ministeriöissä ja lisäksi on hyödynnetty avointa verkkopohjaista yhteiskehittämistä.

Suunnitelmassa varataan 2,3 milj. euroa käytettäväksi kevään 2019 eduskuntavaalien jälkeen aloitettavan hallituksen välittömiin tietotarpeisiin.

PAINOPISTEALUE 1. HYVINVOINTI, YHDENVERTAISUUS JA OSALLISUUS

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNU SARVIO (€)
1.1 Sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja sen rakenteet maakunta- ja sote-uudistuksessa	STM	TEM, YM	200 000
1.2 Perheet teknologian murroksessa – Digitalisaation mukanaan tuomat muutokset lasten, nuorten ja perheiden arkeen ja ihmissuhteisiin	STM	OKM	200 000
1.3 Lasten vuoroasumisen nykytila ja vaikutukset palvelu- ja etuusjärjestelmään	STM	OM, VM, OKM	200 000
1.4 Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus	OM	VNK, OKM, TEM	150 000
1.5 Yhdenvertaisuuslain toimivuus	OM	TEM, STM, YM	150 000
1.6 Monialaisen yhteistyön vaikuttavuuden arviointi nuorten työllistymistä edistävissä palveluissa	TEM	OKM, STM	150 000
1.7 Lukioiden korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö	OKM	TEM	150 000
1.8 Terveet tilat –hankkeen myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	VNK	VM, OKM, STM, YM	300 000
1.9 Monialaisia palvelutarpeita omaavien tunnistaminen, työikäisten palvelupolut ja työkyvyn tuen taloudelliset vaikutukset A: Miten löydetään paljon palveluita tarvitsevat asiakkaat? B: Työikäisten sote-, kasvu- ja kuntoutuspalveluiden yhteensovittaminen ja prosessin toimivuus	STM	TEM, VM	650 000 <i>A 300 000</i> <i>B 350 000</i>
1.10 Lapsibudjetointi	STM	VM	150 000
1.11 Vanhempainvapaat ja perheiden valinnat	VM	STM	150 000

PAINOPISTEALUE 2. YMPÄRISTÖ, LUONNONVARAT JA PUHTAAT RATKAISUT

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNU SARVIO (€)
2.1 Ympäristövahinkojen korvauksien rahoittaminen maksukyvyttömyystilanteissa – Parhaat käytännöt ja vertailu	YM	OM, VM, TEM	150 000
2.2 Kokonaisarvio Suomen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman 2012-2020 toteutuksesta	YM	UM, MMM, LVM, TEM	200 000
2.3 Saamelaiskulttuurin sopeutuminen ilmastonmuutokseen	YM	VNK, OM, OKM, MMM, TEM	150 000
2.4 Päästövähennystoimien kustannustehokkuuden arviointi	YM	VNK, VM, MMM, LVM, TEM	200 000
2.5 Ympäristörikoksilla saatujen taloudellisten hyötyjen tilannekuva	YM	OM, SM	100 000
2.6 Uusiutuvan energian direktiivi (RED II) – Sähkön omatuotanto, energiayhteisöt ja lupamenettelyt sekä alkuperätakuujärjestelmän laajentaminen A: Sähkön omatuotanto, energiayhteisöt ja lupamenettelyt	TEM	VNK, MMM, YM	200 000 <i>A 150 000</i>

B: Alkuperätakuujärjestelmän laajennus			<i>B 50 000</i>
2.7 Kansallisesti haitallisten vieraslajien kustannustehokkain torjunta	MMM	LVM, YM	150 000
2.8 Vanhojen metsäojitusalueiden vesistökuormitus	MMM	YM	150 000
2.9 Vedenkierrätyksen kannusteet	MMM	YM	100 000
2.10 Kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävä matkailun toimintamallit kulttuuriympäristöissä	OKM	MMM, TEM, YM	150 000
2.11 Lasten terveellinen ruokaympäristö – Poliittikkatoimet ja poikkihallinnollisuus	MMM	OKM, STM	150 000

PAINOPISTEALUE 3. KESTÄVÄSTI KILPAILUKYKYINEN SUOMI

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
3.1 Matkustaja-aluksiin kohdistuvien tukien vaikuttavuus	VM	LVM, TEM	120 000
3.2 Osakeyhtiölain ajantasaistaminen	OM	VNK, TEM	130 000
3.3 Osakeyhtiön velkojensuojan selventäminen ja suojamenettelyiden helpottaminen	OM	TEM	120 000
3.4 EU:n kauppasopimusten taloudelliset vaikutukset Suomelle	UM	VNK, TEM	150 000
3.5 Sääntelyn vaikutukset innovaatiotoimintaan ja markkinoiden kehittymiseen	TEM	OM, VM, OKM, MMM, LVM, STM, YM	250 000
3.6 Suomen kansallisen geotietoaineiston arvo ja mineraaliklusterin kilpailukyky- ja vaikuttavuustutkimus	TEM	VM, YM	200 000
3.7 Dieselin verotuen vaikutusten arviointi	VM	LVM, TEM	50 000
3.8 Energiaverotuet ja kustannustehokas huoltovarmuus	VM	TEM	50 000
3.9 Rakenteellinen kilpailukyky	VM	VNK, TEM	60 000

PAINOPISTEALUE 4. KANSALLINEN JA GLOBAALI TURVALLISUUS

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
4.1 Suomen maakontekstiin sopivat korruptioindikaattorit ja tiedonkeruu	OM	SM, VM, TEM	150 000
4.2 Mielentilatutkimusten väheneminen ja väkivaltarikollisten psykiatrisen hoito	OM	SM, STM	120 000
4.3 Pakotteet osana EU:n ulkoista toimintaa	UM	PLM	80 000
4.4 Terrorismin uhka ja sen vastaiset toimet Suomen ja EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikassa	UM	SM	80 000
4.5 Yhteiskunnan päätöksentekoon vaikuttamaan pyrkivä vihapuhe	SM	OM, OKM, STM	100 000

4.6 Maakuntien ja kuntien turvallisuussuunnittelu ja varautuminen	SM	PLM, MMM, TEM, STM	150 000
4.7 Vaikutusarviointi kansallisen turvallisuuden näkökulmasta	PLM	VNK	100 000
4.8 Venäjä – strateginen viestintä	PLM	VNK, UM	150 000
4.9 Avaruuden hyödyntämisen uudet teknologiset mahdollisuudet	PLM	UM, TEM, YM	200 000

PAINOPISTEALUE 5. KESTÄVÄ ALUE- JA KAUPUNKIKEHITYS

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
5.1 Liikennehankkeiden työmarkkinavaikutusten arviointi	LVM	VM, YM	150 000
5.2 Strateginen ja integroiva ote kestävässä kaupunkikehityksessä	YM	TEM, STM	200 000
5.3 Liikenteen ja maankäytön uudistuva suunnittelu	YM	VM, LVM, TEM	150 000
5.4 Valokuidun investointitarpeet ja hyödyt Suomessa	LVM	MMM, STM	100 000
5.5 Alueiden välisen verkostoyhteistyön toimintamalli	TEM	VM, MMM, STM, YM	150 000

PAINOPISTEALUE 6. KEHITTYVÄ JA KESTÄVÄ JULKISHALLINTO

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
6.1 Maakunta- ja sote -uudistuksen toimeenpanoa koskevat myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	VM	OKM, TEM, STM	370 000
6.2 Vaikuttavuusperustaisuus järjestäjän ohjausvälineenä	VM	STM	170 000
6.3 Kansallisen ennakkoinnin kokonaiskuva ja tulevaisuus	VNK	UM, PLM, TEM, YM	100 000

7. MUUT

SELVITYS-/TUTKIMUSTEEMA	VASTUUMINISTERIÖ	MUUT MINISTERIÖT	KUSTANNUSSARVIO (€)
7.1 TOIMI-hankkeen myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	VNK	TEM, STM, YM	200 000
7.2 Talousneuvoston myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	VNK		100 000
7.3 Tuottavuuskysymyksiin liittyvät myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	VM		100 000
Myöhemmin määriteltävät tietotarpeet	VNK		2 300 00
			Yhteensä 10 500 000 €

Avoimen haun periaatteet

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelman mukaiset selvitys- ja tutkimushankkeet valitaan avoimella haulla käyttäen objektiivisia ja syrjimättömiä kriteerejä. Hankinnassa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteiden mukaista potentiaalisten toimittajien tasapuolista kohtelua.

Hakumenettelyn kulku

Valtioneuvoston kanslia päättää hakuilmoitusten sisällöistä. Valtioneuvoston kanslia julkaisee hakuilmoituksesta tiedotteen erikseen päätettävissä ilmoituslehdissä sekä vastaa kääntämisestä ja ilmoitusten julkaisusta valtioneuvoston verkkopalvelussa.

Vastuuministeriöt vastaavat yhteistyössä muiden osallistuvien ministeriöiden kanssa hakemusten sisällöllisestä arvioinnista ja tekevät esityksen valtioneuvoston kanslialle selvitys- ja tutkimustoiminnan valinnasta. Hankkeiden valintakriteereinä ovat relevanssi, vaikuttavuus ja hyödynnettävyys, hankkeen laatu ja toteutettavuus, sekä viestintä ja tiedonhallinta.

Valtioneuvoston kanslia tekee päätökset selvitys- ja tutkimustoiminnan hankinnoista ja hankesopimukset päävastuullisten toteuttajatahojen kanssa.

Hankkeiden toteutuksen seuranta ja ohjaus

Valtioneuvoston tutkimus-, ennakointi- ja arviointitoimintaa koordinoiva työryhmä (TEA-työryhmä) toimii ministeriöiden yhteisenä tilaajaryhmänä ja seuraa selvitys- ja tutkimussuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Valtioneuvoston kanslia osoittaa jokaiselle valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan hankkeelle tai hankekokonaisuudelle ohjausryhmän, huolehtii hankkeiden maksusuorituksista, sekä seuraa vuosittain määrärahan ja henkilötyövuosien käyttöä.

Ohjausryhmä seuraa hankkeen edistymistä ja edesauttaa hankkeen tulosten hyödyntämistä sekä tekee esitykset hankkeen etenemisen mukaisesta kulujen maksutuksesta valtioneuvoston kanslialle. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii vastuuministeriön edustaja. Ohjausryhmien puheenjohtajat tiedottavat selvitys- ja tutkimussuunnitelman kokonaisseurannasta vastaaville ministeriöidensä TEA-työryhmän jäsenille säännöllisesti hankkeen edistymisestä sekä toimittavat heidän käyttöön kaiken hankkeen seurannan kannalta oleellisen materiaalin.

Vastuuministeriöt huolehtivat yhdessä hankkeen toteuttajan kanssa hankkeessa syntyvän tiedon hyödyntämisen edistämisestä. Loppuraportit julkaistaan Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarjassa.

Valtioneuvoston kanslia antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset ja ohjeet ministeriöille selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanosta.

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Alivaltiosihteeri Timo Lankinen